

і зустрічається в українських широтах [7]. Таким чином, перекладач вважав за краще пожертвувати реалією на користь знайомого читачам поняття.

Аналіз трансформацій, які використовуються в перекладі роману, дозволив констатувати, що неможливість абсолютної тотожності текстів оригіналу і перекладу сприяє тому, що для досягнення еквівалентності в процесі перекладу перекладачеві доводиться застосовувати прийоми перекладацьких трансформацій. Нами виділено чотири групи трансформацій, які використовує перекладач для відтворення американських реалій 1930 років: калькування, генералізацію, транскодування у комбінації з конкретизацією та заміну реалії. Використання зазначених трансформацій обумовлено намаганням перекладача, з одного боку, зберегти у перекладі ознаки вихідної культури, а, з іншого боку, наблизити переклад до читача цільової культури.

Подальша перспектива дослідження полягає у виокремленні граматичних трансформацій, використаних у перекладі роману Дж. Стейнбека “Грона гніву” українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу. К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1971. 129 с.
2. Стейнбек Дж. Грона гніву / пер. Смольницька О. Київ : КМ-Букс, 2018. URL: <https://coollib.com/b/493826/read#t1> (Дата звернення 05.04.2023)
3. Steen, G. Perspectives on discourse: the state of the art. *Language and Literature*. 2004. P. No. 13 (2). 161–179.
4. Slavova L., Borysenko N., Demenchuk D. American culture-specific items designating status: Translation aspects. *Translation Industry: Theory in Action : international Research-to-Practice Conference for Translators, Young Scholars and Students*. 2021. Vol. 105. URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2021/16/shsconf_tita2020_01002/shsconf_tita2020_01002.html (Дата перегляду: 01.04.2023).
5. Steinbeck, J. *The Grapes of Wrath*. London : Penguin books, 2014. 678 p.
6. Wikipedia. URL: <https://en.wikipedia.org/> (Дата перегляду: 01.04.2023).
7. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/> (Дата перегляду: 01.04.2023).

Дуб Д.Р., Криворучко Т.В.
Житомирський державний університет ім. Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ЗАСОБІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Головним інструментом, яким користуються політики задля досягнення своїх цілей, є політична промова. Політична промова – це заздалегідь підготовлений гострополітичний виступ із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, з накресленими планами, перспективою політичних змін. Політичною промовою може бути парламентський виступ як публічне намагання переконати аудиторію в доцільності певної ідеї, заходів, дій. Для цього використовуються оригінальні

пропозиції, аргументи, несподівані думки, емоційний виклад, швидка реакція, "рамка" мовного етикету [4, с. 235].

Перекладачі повинні бути знайомі з різними художніми засобами та їх використанням в політичних промовах, щоб ефективно передавати емоції та зміст оригінального тексту.

Розглянемо такі приклади використання перекладацької трансформації стилістичної відповідності:

Алегорія: *«У такий тривожний для світу час доречно згадати відчуття лідерів країн-засновниць ООН 75 років тому. Людство пережило найстрашнішу війну. Світ нагадував солдата, що рухається скривавленим полем, де ще хвилину тому гриміли вибухи. Знесилений, спустошений, розгублений, але живий».* (Виступ Президента України Володимира Зеленського на загальних дебатах 75-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН), *«At such a disturbing time for the world, it is appropriate to remember the sentiments of the leaders of the UN founding countries 75 years ago. Humanity has survived the most horrendous war. The world resembled a soldier moving through a bloodstained field one minute after the explosions stopped. Exhausted, devastated, at a loss, but alive»* (Speech by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyu at the general debate of the 75th session of the UN General Assembly).

Градація: *«Кому ж вершити розвиток кожного регіону? Тільки тобі. Господарю своєї землі. Бо Україна – це ти. Україна починається з тебе. Все твоє. Твої домівка, подвір'я, вулиця, село або місто, твоя область, а отже – і твоя країна».* (Промова Президента з нагоди Дня Незалежності України), *«Who should lead the development of each region? You should. The owner of your land. Because Ukraine is you. Ukraine starts with you. All is yours. The home, yard, street, village or city, the region, and therefore the country is yours.»* (Speech of the President on the occasion of the Independence Day of Ukraine).

Оксюморон: *«Ми хочемо тиші, яку почує вся Україна!».* (Промова Президента з нагоди Дня Незалежності України), *«We want silence that all of Ukraine will hear!»* (Speech of the President on the occasion of the Independence Day of Ukraine).

Ще одним з найчастіше уживаних мовних засобів є метафора. У політиці метафора – основний "постачальник" альтернатив вирішення проблемних ситуацій. Політична метафора знаходить безліч можливих виходів з кризи, які далі розглядаються політиками у процесі прийняття рішення [2, с. 45].

Метафора: *«На жаль, поки що цього не сталося. Але нашу пам'ять анексувати нікому не вдасться».* (Звернення Президента України з нагоди Дня спротиву окупації АР Крим та міста Севастополя), *«Unfortunately, this has not happened yet. But no one will be able to annex our memory»* (Address by the President of Ukraine on the occasion of the Day of Resistance to the Occupation of the Autonomous Republic of Crimea and the City of Sevastopol).

Перерахування: *«Це не частина нашої історії, це і є наша історія. Нам не треба доводити це історичними трактатами, роботами, статтями».* («Україна. Київська Русь. 1033»: звернення VI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція Президента Володимира Зеленського з нагоди Дня

Хрещення Київської Русі – України), « *This is not part of our history, this is our history itself. We do not need to prove it with historical treatises, works, or articles*» («*Ukraine. Kyivan Rus'. 1033*» Address by President Volodymyr Zelenskyu on the occasion of the Day of Christianization of Kyivan Rus' – Ukraine).

Анафора: «*Бізнесом, який платить податки, а не «відкати». Який фінансує благодійні проекти, а не групу депутатів. Який примножує свій капітал не тому, що ділить і віднімає у країни*» (Звернення Глави держави за результатами засідання Ради національної безпеки і оборони 4 червня), «*A business that pays taxes, not kickbacks. That finances charitable projects, not a group of deputies. That increases its capital not because it divides and takes away from the country*» (Address by the President following the meeting of the National Security and Defense Council).

Риторичне питання: «*Чи не настав час поставити крапку в цьому питанні? Чи не настав час у практичному плані довести відданість гаслу Never again?*». (Звернення Президента України з нагоди Дня пам'яті та примирення), «*Isn't it time to put an end to this issue? Isn't it time to prove the devotion to the slogan "Never again" in practical terms?*» (Address by the President of Ukraine on the occasion of the Day of Remembrance and Reconciliation).

Наведені приклади свідчать, що використання перекладацької трансформації стилістичної відповідності забезпечує повну адекватність перекладу на експресивно-емоційному рівні, що дуже важливо для текстів політичних промов.

Повноцінний переклад політично-агітаційного матеріалу, крім фактично точної передачі змісту, має донести до читача й всі емоційні елементи, укладені в оригіналі, так само як і його політичну спрямованість. Цим політичний текст і відрізняється від науково-технічного [1, с. 76].

Політичним текстам не властива логічна стрункість. Часто використовуються мовні шаблони й стереотипи. Незручні вислови замінюються умовними, а то й такими, що нічого не означають. Політична мова у промовах також віддає перевагу коментуванню, а не інформації. Важливою особливістю є спрямованість аргументів переважно на почуття, а не на розум [3, с. 22-23].

Отже, з метою ефективного впливу на слухача, його уяву і почуття, в політичних промовах широко використовуються епітети, порівняння, метафори, образні засоби та фразеологізми, зустрічається розмовна лексика, яка підсилює емоційний вплив промови. Характерними семантико-стилістичними ознаками промов є антитеза, оксюморон, паралелізм та риторичні запитання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової та технічної літератури: частина 2. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 304 с.
2. Кузьменко, О.А. Метафора у політичному дискурсі [Текст] / О.А. Кузьменко, О.О. Жулавська // Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факту іноземної філології та